

Z P R Á V Y

SPOLEČNOSTI PRO VĚDY A UMĚNÍ
CZECHOSLOVAK SOCIETY OF ARTS
AND SCIENCES IN AMERICA, INC.

SVU

Ročník XX

Listopad/Prosinec 1978

Číslo 6

PRESIDENT CARTER K IX. SJEZDU SVU

Bílý dům, Washington, 24. října 1978

U příležitosti Vašeho devátého kongresu zdravím členy Československé společnosti pro vědy a umění v Americe a vřele vítám vzácné delegáty z cizích zemí.

Vaše vynikající organizace byla založena před dvaceti léty, aby poskytla forum, odkud by mohli intelektuálové, profesori a umělci českého a slovenského původu zajišťovat a rozvíjet své starobylé dědictví a demokratické tradice. Po založení ve Spojených státech se tato vysoce vážená organizace během dvaceti let rozšířila do mnohých jiných zemí a vykonávala pozitivní vliv na národy a instituce po celém západním světě.

Její členové a přátelé mohou být hrdi na užitečné knihy a publikace, které Společnost vydala a na podněty a podporu, kterými přispěla k pokroku československé vědecké práce v zahraničí.

Rád využívám této příležitosti, abych blahopřál k mezinárodnímu podnětu impaktu Československé společnosti pro vědy a umění a k dynamické vedoucí roli této organizace ve sdružování některých z nejlepších talentů východoevropského původu ve službách celého lidstva.

Přeji Vám, aby Vaše sněmování bylo podnětné a plodné.

Jimmy Carter

DEVÁTÝ KONGRES SVU

Sjezdy SVU mají mnoho společného, ale také odlišného. To platí i o sjezdu letošním, devátém, v Clevelandu, Ohio. SVU jím oslavila své dvacáté narozeniny a datum sjezdu bylo voleno tak, aby připomnělo šedesáté výročí založení Československé Republiky. Sjezdový pořad byl jako obvykle bohatý: víc než

1918
1978

sto přednášek - mnohé z nich, především úvodní dokumentární pásmo, se vztahem k osudům nezávislého státu Čechů a Slováků, diskusní příspěvky, znamenitý hudební a společenský program, umělecká výstava, výstava knih a dokumentů, vytvořily monumentální rámec vlastnímu členskému sněmování.

Valné shromáždění Společnosti zahájil ve čtvrtek dne 26. října dopoledne předseda Dr. Miloslav Rechcigl. Po invokaci ThDra Felixe Mikuly uctilo shromáždění památku členů SVU, kteří zemřeli v období dvou let od samého sjezdu. Jejich jména přečetl prof. Dr. Rudolf Šturm.

Poté podal zprávu o činnosti SVU za čtyři léta svého předsednictví Dr. Rechcigl. Z jeho zprávy citujeme: SVU má dnes přes 1.500 členů. Disponuje fondy přes 45.000 dolarů, ačkoliv se v roce 1975 octlo v nebezpečné blízkosti finančního úpadku. Potěšitelného obratu bylo dosaženo jednak snahou o zvýšení příjmů a jednak ráznými úspornými opatřeními. Byla zrušena newyorská kancelář, snížily se výdaje na Zprávy SVU a Proměny a agenda se přenesla na širší okruh dobrovolných pracovníků. Vedení navázalo těsnější styky s místními skupinami, připravilo osmý kongres ve Washingtoně v rámci oslav dvoustého výročí vzniku Spojených států, zvýšilo činnost publikační, provedlo změnu stanov, zejména v člancích o volbách funkcionářů, o složení a kompetenci výboru, o pravomoci předsedy a generálního tajemníka a o sídle SVU. Změněn byl také název SVU - z jejího anglického označení byla vypuštěna slova „in America“, protože máme členy a místní skupiny i mimo Ameriku.

Mluvč o otázce političnosti či nepolitičnosti SVU prohlásil Dr. Rechcigl: „Osm minulých sjezdů, na nichž bylo předneseno na tisíc přednášek s tematikou převážně československou, ukazuje, že důsledně provádíme - jak říkával Masaryk - tu nepolitickou politiku, t.j. pracujeme pro povznesení dobrého jména našeho lidu ve světě.“ Na závěr citoval výrok čestného člena SVU, spisovatele Josefa Martínka, že „nejkrásnějším příspěvkem nového exilu krajanům v zahraničí bylo vytvoření SVU“.

Zprávy SVU redigují: M. Oravec, Z. Vozariková, J. Zástěra.

Adresa redakce: 6420 Birch Leaf Ct., Burke, Va. 22015.

Zpravy SVU (SVU News) - Date of issue: DECEMBER 78
Issued bimonthly. Volume 20 No. 6. Publisher: Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc.
Office of publication: 2067 Park Road, N.W., Washington, D.C., 20010. Tel: (202)387-8580 - Annual subscription price: free to members; \$5.00 to non-members. 2nd class postage paid at Washington, D.C.

Předsedovu zprávu doplnili podrobnými údaji ostatní funkcionáři předsednictva a předsedové komisí. Pak přednesli své referáty předsedové místních skupin, byla přečtena a schválena zpráva pokladníka a odstupujícím členům předsednictva, výboru a ostatních gremií Společnosti uděleno absolutorium.

Valné shromáždění pak udělilo jednomyslně čestné členství odstupujícímu předsedovi Dru Rechciglovi a zakládající členství Josefu Zahrádkovi /in memoriam/ a Dru Jiřímu Svorovi.

Poté členka komise skrutátorů voleb Dr. Barbara Podoski oznámila jménem komise výsledek písemných voleb. Novým předsedou byl zvolen prof. Jan F. Tríska, PH.D., přednosta odboru politických věd na Stanfordově universitě v Palo Alto, Kalifornie. Místopředsedy jsou: prof. William E. Harkins, PH.D. Columbia University, N.Y.; Ing. Stanislav Maršík, NASA, Cleveland, Ohio; prof. Ladislav Matějka, Ph.D., University of Michigan; Michael Šumichrast, Ph.D., Nat. Association of Home Builders, Washington, D.C.; prof. Milan Trpiš, RNDr, Johns Hopkins University, Baltimore, Md. Generální tajemnicí zůstává Dr. Věra Bořkovicová, American University, Washington, D.C. a pokladníkem byl zvolen kol. Herbert Naylor, National Library of Medicine, Bethesda, Md.

Úplný seznam všech zvolených funkcionářů je uveden na stránce

Profesor Tríska převzal poté řízení schůze, poděkoval členstvu za důvěru a odstupujícím funkcionářům za vykonanou práci a stručně nastínil těžiska práce příštího výboru.

Odpoledne promluvil na plenárním zasedání Dr. Jaroslav Němec o počátcích SVU. Myšlenka založit organizaci, v níž by se združili čeští a slovenští kulturní pracovníci ve svobodném světě, vznikla už v letech 1954 a 1955. Dne 24. října 1958 byl v New Yorku ustaven Přípravný výbor SVU. Od tohoto dne začíná činnost naší Společnosti. První sjezd v dubnu 1962 v New Yorku, mohl se zadosti-
učiněním konstatovat, že SVU patří mezi nejaktivnější československé instituce v zahraničí.

Po Němcově referátě přednesli delegáti jednotlivých odboček SVU /Washington, Chicago, New York, Los Angeles/ zprávy o historii a činnosti svých skupin.

V universitní výstavní síni zahájil Dr. Rechcigl výstavu uměleckých děl členů SVU. Četným zájemcům, kteří během kongresu výstavní místnost navštěvovali, podávali výklad o exponátech hlavní pořadatelé výstavy kol. Líba Puchmajerová-Girsová z New Yorku a prof. Antonín Švehla z Washingtonu.

Po seznamovací recepci ve čtvrtek večer shlédli účastníci v auditoriu Universitního centra pásmo nazvané „...a to, co neumírá“, s dokumentárními filmy a diapositivы doprovázenými

textem a recitacemi. Pásmo připravil kol. Jaromír Zástěra, který je také s Dr. Vladimírem Fleischerem a Věrou Rokničovou a Vladimírou Williamsovou uváděl. Pásmo zachytilo boje a úsilí Čechů a Slováků o samostatný stát a historii Československa od roku 1918 až po dnešek. Zvlášt živě připomělo osudné události z r. 1938, 1948 a 1968.

V pátek od rána až - s výjimkou polední přestávky - do pozdního odpoledne probíhaly v šesti přednáškových sících symposia a diskuse. Pokračovalo se v nich i v sobotu odpoledne a v neděli 29. října, závěrečný den sjezdu, dopoledne. Tematika těchto pracovních setkání byla neobyčejně široká. Přednášelo a diskutovalo se na příklad o naší národní historii, především novodobé, o vědě a společnosti, o methodách vědeckého bádání, o české a slovenské literatuře a linguistice, o čl. filmu šedesátých let, o Komenském, o prvním americkém světci, prachatickém rodáku Janu Nep. Neumannovi, o Češích a Slovácích v Americe, o ženském hnutí v minulosti i v současné době, o přínosu židů z Československa našim národním zájmům, o lékařské vědě v boji proti rakovině, o současné hospodářské problematice, problému energie, atd. Zájem o ně byl překvapivě živý. Některé posluchárny byly přeplněny a jen z nedostatku času musely být četné diskuse přerušeny, třebaže se hlásili ještě další zájemci o slovo.

Jedno symposium bylo věnováno Leoši Janáčkovi, od jehož smrti uplynulo letos 50 let. K tomuto výročí připravili pořadatelé v sále clevelandského Musea umění na pátek večer koncert Janáčkových skladeb. Zahájil ho smíšený sbor Kent State University, řízený dirigentem Vance Georgem. Zazpíval česky „Píseň v jeseni“, „Kačenu divokou“ a „Naši píseň“. Vynikající výkon sboru byl odměněn dlouhým potleskem početných účastníků. Po šestém sextetu „Mládí“ následovala arie jenůfy z „Její pastorkyně“ a pak dueto Jenůfy a Láca. Zpívali sopránistka Janet Alcorn a tenorista Glyn Evans. Oba umělci vystoupili ještě po přestávce v „Zápisníku zmizelého“. Klavírní doprovod obstarali Lynne Meilahn a Antonín Kubálek. Obecenstvo nadšeně aplaudovalo. Vyvrcholením koncertu bylo adagio Postludium pro varhany z Glagolské mše, jež vynikajícím způsobem zahrál Mistr Karel Paukert. Mistru Paukertovi patří také hlavní zásluha za uspořádání celého koncertu. Dlouho trvajícím potleskem mu účastníci upřímně poděkovali.

Vrcholem sjezdu bylo slavnostní shromáždění k oslavě dvacátého výročí vzniku SVU v sobotu dopoledne ve Velké rotundě clevelandské radnice. Po národních hymnách (zazpívala je s klavírním doprovodem paní Eleonor Přečkové-Patlejchové paní Terežka Liháni) a invokaci uvítal Dr. Rechcigl četné hosty, zástupce města, zástupce guvernéra, sněmovny a senátu státu Ohio, kongresníky Ms. Oakar a Vaníka a representanty

akademických kruhů. Poté byly přečteny pozdravy, a přípis, především dopis presidenta Cartera (jeho text je na straně 1) vicepresidenta Mondala, senátorů Metzenbauma a Glenna, četných kongresmanů, guvernérů států Ohio, Connecticut, Maryland, Michigan, Minnesota, New York, Pennsylvania, Texas, pozdravy několika universit, předsedy Rady Svobodného Československa prof. Povolného, předsedy Čsl. Národního Sdružení v Kanadě Dr. Urbana a dalších osobností a institucí. Spisovatel Dr. Ron Banerjee recitoval pak svůj anglický překlad básně Pavla Javora „Words for my native land“.

Následoval projev odstupujícího předsedy Dr. Rechcígla o poslání a cílech SVU. Dr. Rechcígl mimo jiné uvedl:

„Od svého vzniku před dvaceti léty zorganizovala společnost neméně než 9 celosvětových sjezdů a čtyři regionální konference. Bylo na nich předneseno na 1.200 přednášek ze všech oblastí lidského snažení. Skupiny SVU působí na všech kontinentech, od Spojených států a Kanady až po Asii, Australii a Nový Zéland, od Latinské Ameriky po Velkou Britanii, Irsko a Západní Evropu.

Od r. 1959 vydáváme informační Zprávy SVU, které zajišťují hlavní kontakt se členy rozptýlenými po světě a od r. 1964 publikujeme čtvrtletník Proměny, které uveřejňují literární, filosofická a humanistická díla v češtině a slovenštině v zahraničí.

Navíc vydala Společnost přes padesát monografií, poněkud více v angličtině, které se zabývají různými aspekty umění a vědy a vůbec československou kulturou. Publikace Společnosti jsou k dispozici ve významných knihovnách a žádná vážnější studijní práce, která se obírá Československem a jeho kulturou, nemůže přejít studie, které připravila Společnost. Může být lepšího důkazu o respektu a vážnosti, které se těší Společnost v akademických kruzích?

Sotva je nějaká universita, při nejmenším na severo-americkém kontinentu, na které by nepůsobil některý člen naší Společnosti, ať jde o instruktory, výpomocné profesory, docenty, stálé profesory, nebo o vedoucí fakult, děkany a presidenty. Nesčetné významné příspěvky českých a slovenských přistěhovalců se promítly na osmém sjezdu Společnosti ve Washingtonu D.C. během oslav dvoustého výročí Spojených států.“

Dr. Rechcígl poděkoval pak členům SVU, kteří ho dvakrát zvolili předsedou a tak mu umožnili podílet se na činnosti Společnosti a popřál mnoho úspěchu svému nástupci, v úsilí vést Společnost k dalším úspěchům v naplňování jejích cílů a aspirací. Na závěr Dr. Rechcígl dodal:

„Hlavním cílem naší Společnosti bylo připomínat světu velkou československou kulturní tradici, která byla přerušena událostmi r. 1948 a opět roku 1968. Chceme nadále udržovat a svět

seznamovat s tou tradicí, která započala křesťanstvím a která nepřetržitě zdůrazňovala ideály humanistické, jak jednoznačně vyjadřují spisy a učení Jana Husa, Jana Amose Komenského a Tomáše G. Masaryka. Právě neznalost této tradice ve svobodném světě vedla k Mnichovu 1938, ke komunistickému puči r. 1948 a k sovětské invazi r. 1968. Společnost pro vědu a umění chce udržovat a připomínat světu československou minulost a kulturní tradice a seznamovat s nimi svět, aby náš národ nebyl znovu a znovu podrobován cizími pány, ale aby se mohl znovu zařadit mezi svobodné národy a znovu zpívat písně svobody. Propagujeme nadále umění - t.j. krásu a pěstujeme vědu - t.j. hledání pravdy. Od Jana Husa přes Jiřího z Poděbrad a Komenského k Havlíčkovi, Palackému a Masarykovi. A s nimi i my věříme, že právo zvítězí a Čechům a Slovákům se dostane na světovém fóru toho místa, které jim po právu patří. A že to bude místo svobodného lidu“.

Po svém projevu představil Dr. Rechcigl nového předsedu SVU profesora Jana Trísku, který nastínil krátce příští úkoly Společnosti a požádal bývalé předsedy Dra Welka, Dra Němce, Dra Mládku a Dra Schwarzenberga o krátký pozdrav. Kongresmanovi za stát Ohio Vaníkovi a profesorovi Yaleovy university Dru Welkovi byla pak předána vyznamenání „Bicentennial Awards“, která jim udělilo valné shromáždění SVU v jubilejním roce 1976. Po společném obědě odjeli účastníci do kulturní zahrady, kde položili věnce k pomníkům T.G. Masaryka a Milana R. Štefánika.

Odpoledne zasedalo nové předsednictvo. Hlavním bodem jednání bylo rozdělení práce. Zvláštními úkoly byli pověřeni místopředsedové: Stanley Maršík si vezme na starost nábor členů, William Harkins ve spolupráci s předsedou programovou a ideovou přípravu příštího sjezdu, Milan Trpiš styky s místními skupinami a odbornými sekcemi, Ladislav Matějka publikace, Michael Šumichrást záležitosti finanční a „public relation“. Dále byly ustanoveny pracovní komise: Členská komise s předsedou Alexejem Bořkovicem, členy Janem Kutinou a Zdenou Horákovou; Komise pro stanovy: předseda Čestmír Ješina, členové Peter Hart a Zdeněk Kryštůfek; Publikační komise: předseda Ladislav Matějka, členové Zdeněk Šuda a Rudy Krejčí. Finanční komisi bude předsedat Michael Šumichrást, členové budou jmenováni později. Manželé Polachovi dokončí washingtonský cyklus přednášek. Proměny: Pokud nebude získán nový redaktor, připraví jak slíbil příští čísla ještě dosavadní redaktor Jiří Škor.

Zprávy SVU: Po resignaci dosavadního redaktora Jar. Zástěry zvolilo předsednictvo jednomyslně novým zodpovědným redaktorem Zpráv a vedoucím tiskové služby Dra Jaroslava Pecháčka. Současně byl Dr. Pecháček kooptován do předsed-

nictva SVU. Po resignaci Jaromíra Zástěry také na členství ve výboru kooptovalo předsednictvo do výboru Franka Meissnera a Líbu Puchmajerovou-Girsovou.

Večer se konal v hotelu Cleveland Plaza banket a ples. Funkce „Master of Ceremonies“ se ujal Dr. Jan Mládek. Invokaci přednesla Sestra Martina Tybor. Po krátkém projevu Dra Rechcígla se ujal slova nový předseda profesor Jan Tříška. Mluvě o úkolech nového vedení SVU mimo jiné připomněl:

„Úspěšný rozvoj Společnosti pro vědy a umění závisí na míře informovanosti a úzké spolupráci mezi vedením Společnosti a její členskou základnou. Naším nejdůležitějším pojítkem v tomto smyslu jsou Zprávy SVU. Pro nadcházející období se nám podařilo získat redaktora Zpráv SVU Dr. Jaroslava Pecháčka, jehož talent, iniciativa a zkušenost jsou zárukou, že Zprávy budou dále plnit své významné poslání v tradici založené Ivanem Herbenem.

REDAKTOR

Jednou z velmi důležitých funkcí Společnosti je publikace Proměn. Naším úkolem bylo a je vydávat vysoce kvalitní časopis, atraktivní svou úrovní tak, že se stane členům SVU nepostradatelným. Dr. Jiří Škvor velmi laskavě a s porozuměním souhlasil zastávat funkci redaktora Proměn po další dvě až tři čísla, než najdeme redaktora nového. Společnost je mu zavázána a oceňuje jeho nezištnou a obětavou práci.

Předchozí vedení s předsedou Dr. Mílou Rechcíglem včele dalo pevné základy společnosti organizační a finanční. Já pokládám za svůj úkol a povinnost budovat na tomto pevném základu a plánovat další kroky v rozvoji Společnosti.

Plán, který si bude zaslouhat největší pozornost, bude vydávání anglického časopisu věnovaného problematice Československa, zejména aspektům humanitních, společenských a přírodních věd a umění. K tomu je ovšem třeba najít nejen schopného a obětavého redaktora, ale i finanční zajištění, které prakticky znamená zhruba 100.000 dolarů na prvních pět let vydávání. Tato částka musí přijít z nových zdrojů, a proto se zároveň obracím na členstvo a čtenáře Zpráv SVU, aby nám s tímto novým úkolem pomohli. Účelem naší Společnosti je nejenom mluvit sami k sobě, ale i ke světové veřejnosti, a za ty doma, kteří ztratili hlas. Nové vedení pokládá tento úkol za svou mravní povinnost a udělá všechno, co je v jeho silách, aby jej splnilo.

A nakonec, je třeba, abychom začali uvažovat a plánovat vytvoření středisek československé kultury na vedoucích universitách světa. Musíme mluvit k mladým lidem a seznámit je s československou kulturou, lidem a historickým vývojem i úlohou našich národů. Prosíme Vás všechny, abyste nám s tím-

to úkolem pomohli. Je to úkol hodný Vaší podpory.“

Třískovým projevem skončila formální část banketu Závěr slavnostního večera byl shodný s názvem proslulého filmu „Kongres tančí“.

Sjezdu patřilo ještě nedělní dopoledne. Účastníci se rozešli do posledních přednášek a diskusí, mnozí navštívili české bohoslužby v krajském kostele Marie Lurdské. Ti, kdo nespíchali s návratem domů, přišli ještě na odpolední oslavu

1918-1978

28. října, kterou pořádala v Clevelandu Československá národní rada americká. Svou účastí splatili aspoň částečně českým a slovenským přátelům v pohostinném Clevelandu jejich obětavou práci na přípravách a zdárném sjezdu SVU. Obětavému pořadatelskému výboru včele s Ing. Maršíkem, paní Dagmarou Posedělovou, Přemkem Kociánem, Rudou Peřinou a dalšími patří vřelý dík za úspěch jubilejního sjezdu SVU.

RESOLUCE PŘIJATÁ PLENÁRNÍM ZASEDÁNÍM IX. SJEZDU SVU
(Přeloženo z anglického originálu).

Výzva k toleranci mezi lidmi a k většímu respektu

lidských práv

Před dvaceti léty byla založena ve Spojených státech Společnost pro vědy a umění, aby udržovala ve svobodném světě československé demokratické a humanitní tradice, které jsou v dnešním Československu potlačovány.

Věrna svému poslání rozhodla se Společnost na svém valném shromáždění před dvěma léty ve Washingtonu apelovat na všechny lidi dobré vůle, aby se postavili za věc svobody a základní práva jednotlivců na celém světě. Společnost vyzvala zvláště československou vládu, aby obnovila tato práva, zejména svobodu bádání a volného šíření ideí a názorů v Československu.

Dnes jsou lidská práva ohrožována víc než kdykoliv jindy. V Československu byli signatáři Charty 77 žalářováni a jsou pronásledováni jenom proto, že veřejně hlásají víru v základní lidská práva, víru, kterou vyjádřila Všeobecná deklarace lidských práv, kterou československá vláda podepsala a zavázala se dodržovat. S připomínkou, že valné shromáždění společnosti se schází v Clevelandě, Ohio, ve dnech šedesátého výročí založení Československé republiky,

sjezdové shromáždění znovu zdůrazňuje svou víru v demokratické a humanitní zásady, které jsou nezbytné pro slušný a důstojný život, a proto

se usneslo

- ★ *apelovat na všechny vlády a lidi dobré vůle, aby projevili více tolerance k rozdílným názorům a dovolili jejich hlásání volně a bez obav z postihu a pronásledování:*
- ★ *aby obnovili svobodné bádání, šíření ideí, hledání vědecké pravdy a úsilí o zlepšení životních podmínek:*
- ★ *aby chránili lidská práva pro všechny muže a ženy bez jakékoliv diskriminace:
apelovat zvláště na dnešní československou vládu*
- ★ *aby osvobodila všechny signatáře Charty 77, aby je přestala pronásledovat a dovolila jim rozvíjet tvůrčí činnost a život v důstojných podmínkách bez neustálého dozoru. To by lépe vyjádřilo tradiční víru Čechů a Slováků v humanitní zásady které jsou podmínkou pro svobodné hledání pravdy, spravedlivosti a štěstí“.*

PŘEDSEDNICTVO SVU 1978-1980

Předseda

Jan F. Tříška, 720 Vine St., Menlo Park, CA 94025, Dept. of Political Science, Stanford University, Stanford, CA 94305

Místopředsedové

William E. Harkins, 10 Monroe Place, Brooklyn, NY 11201
Columbia University, New York, N.Y.

Stanislav Maršík, 3932 W. 223rd Street, Fairview Park, OH 44126
NASA-Lewis Research Center, Cleveland, Ohio

Ladislav Matějka, 2003 Day Street, Ann Arbor, MI 48104
University of Michigan, Ann Arbor, MI

Michael Šumichrást, 11527 Le Havre Dr., Potomac, MD 29854
National Association of Home Builders, Washington, D.C.

Milan Trpiš, 1504 Ivy Hill Rd., Cockeysville, MD 21030
John Hopkins University, Baltimore, MD 21205

Prosíme, oznamte včas změnu adresy

Generální tajemnice

Věra Bořkovcová, 12013 Kemp Mill Rd. Silver Spring, MD 20902
The American University (Department of Languages and Foreign
Studies), Washington, D.C. 20016

Pokladník

Herbert Naylor, 5711 Glenwood Rd., Bethesda. MD 20014
U.S. National Library of Medicine, Bethesda. MD

Redaktor Proměn

Jiří Škvor, 3523 Oxford Ave., Montreal, P.Q. H4A 2X9 Canada
Radio Canada International, 1400 Dorchester W., Montreal, P.Q.

Redaktor Zpráv SVU

Jaroslav Pecháček, 84-09 60th Road, Elmhurst, NY 11373

VÝBOR

I. členové předsednictva

II. bývalí předsedové

René Wellek
Jaroslav Němec
Jan Mládek
František Schwarzenberg
Miloslav Rechcigl

III. zvolení členové výboru

Karel Absolon, Danville, IL
Alexej Bořkovec, Silver Spring, MD
Jaroslav Bouček, Ottawa, Ont. Canada
Peter Brock, Toronto, Ont. Canada
Lubomír Durovič, Lund, Sweden
Zdenka E. Fischmannová, Corona, CA
Ján Gavora, Ottawa, Ont. Canada
Josef Hašek, Washington, D.C.
Pavel Hrdina, Ottawa, Ont. Canada
Zdeněk Hruban, Chicago, IL
Karel Hrubý, Basel, Switzerland
Braňo Lajda, Washington, D.C.

Victor S. Mamatey, Athens, GA
Frank Meissner, Bethesda, MD
Thomas S. Messer, New York, NY
Ivo Moravčík, Edmonton, Alberta, Canada
Ján Papánek, Scarsdale, NY
Štefan Papánek, Chicago, IL
Mojmír Povolný, Appleton, WI
Líba Puchmajerová, Briarcliff Manor, NY
Emil Royco, Washington, DC
Stanislav Segert, Los Angeles, CA
Karel Steinbach, New York, NY
Zdeněk Suda, Pittsburgh, PA
František Svejkský, Chicago, IL
Miloš M. Šebor, Richmond, KY
Jiří Škyr, Montreal, P.Q. Canada
Josef Škvorecký, Toronto, Ont. Canada
Ernest Šturm, Washington, D.C.
Vlasta Vrázová, Berwyn, IL

IV. Předsedové místních skupin

Washington, D.C.	Mrs. Milica Hasalová-Švehla
New York, NY	Dr. Václav Holý
Albany, NY	Dr. Karel Polesný
Chicago, IL	Dr. František Schwarzenberg
Cleveland, OH	Dr. František Poseděl
Los Angeles, CA	Dr. Frank Marlow
Montreal, Canada	Dr. Richard Dytina
Ottawa, Canada	Dr. Vladimír Šístek
Vancouver, Canada	Dr. Otto Juren
Švýcarsko	Dr. Mojmír Vaněk
Velká Británie (Londýn)	Dr. L. Roubínek
Austrálie (Melbourne)	Mr. Ivan Kolařík
Austrálie (Sydney)	Dr. Oldřich Fiala

Revisoři účtů

Thomas G. Gibián, Sandy Spring, MD
Cestmír Ješina, Arlington, VA

Náhradníci

Zdenko Rakušan, Washington, DC
Antonín Švehla, Silver Spring, MD

Smírčí a rozhodčí komise

Předseda: Josef Hašek, Washington, D.C.
Místopředsedové: Felix Mikula, Cleveland, OH
Klement Šimončíř, New York, NY

Mezinárodní table ronde SVU v Ženevě

V sobotu 28. října 1978, v den 60. výročí založení ČSR, uspořádala **švýcarská skupina SVU** na ženevské universitě mezinárodní table ronde na téma „Kultura a svoboda“. Zúčastnilo se jí šest vynikajících osobností švýcarského a francouzského kulturního života: Jeanne Hersch, profesorka filosofie na universitě v Ženevě a bývalá ředitelka filosofické sekce a potom švýc. vládní delegátka v UNESCO; Roland Ruffieux, profesor současných dějin a polit. věd na univ. ve Fribourgu a v Lausanne a předseda celošvýcarské instituce Pro Helvetia, jež z pověření federální vlády řídí kulturní styky Švýcarska se zahraničím; André Reszler, prof. moderních dějin evropské kultury a ředitel Centre européen de la culture v Ženevě; dominikán Georges Cottier, profesor filosofie na universitě v Ženevě a ve Fribourgu a vydavatel známé revue Nova et Vetera; François Bondy, vynikající literární a divadelní kritik z Curychu; Bernard Dorival, profesor dějin umění na universitě Paris IV (Sorbonne), býv. ředitel Musée national d'art moderne v Paříži a osvědčený znalec českého moderního umění.

Jednání (jež se vedlo výlučně ve franc. jazyce) zahájil předseda švýc. skupiny SVU dr. Mojmír Vaněk, profesor dějin umění na ženevské universitě. V delším projevu nastínil hlavní rysy geneze československého státu, jež se úzce váže ke Švýcarsku a zvláště k Ženevě. Obsáhle se zabýval osvoboditelským dílem T.G. Masaryka a zvláště zdůraznil Masarykovu opravdovost mravní, která musí být naším vzorem i dnes, kdy je svoboda národa a jeho vzdělanost opět hluboce ohrožena, neboť pravá kultura musí být založena na mravnosti. Jen tak lze vysvětlit, že v jednotlivých etapách existence československého státu dosahovala česká a slovenská kultura vysoké úrovně i v obdobích politické nesvobody-pokud se dovedla opřít o mravní ideál svobody ducha.

Prof. Dorival promítl pak tuto myšlenku do konkrétního přínosu našeho umění malířství a sochařství světovému. Zdůraznil zásadní význam českého a slovenského kubismu, zejména v oblasti tvorby sochařské (O.Gutfreund), F. Kupka a J. Šíma obohatili světové malířství abstraktní a surrealistické poetickým lyrismem vlastním národu, z něhož vyšli. Prof. Reszler navázal rozbohem originálního přínosu české a slovenské hudby, zejména díla Janáčkova, které vznikalo na pomezí kultury české a slovenské. Původností svého výrazu, zakotveného v umění lidovém, dovedl Janáček obohatit světovou hudbu XX. století zásadním způsobem; ovlivnil rozhodnou měrou dílo Bartókovo a přispěl tak přímo i nepřímo ke genezi světové hudby naší současnosti. François Bondy připojil k těmto úvahám své zkušenosti literárního a divadelního kritika, pokud jde o současnou českou a slovenskou literaturu, divadlo a film, a to zvláště na základě četných překladů

do němčiny; doporučil vydání francouzských překladů některých stěžejních děl českého moderního dramatického umění. Dnešní směřování neoficiální české a slovenské literatury (autorů-disidentů a exulantů) uvedl ve spojitost s vývojem naší literatury za první republiky a zejména s dílem Čapkovým; zároveň si všiml i vlivů díla Kafkova.

To dalo podnět historiku, jímž je prof. Ruffieux, k zamýšlení nad poměrem mezi národní složkou historického vývoje našeho státu a heterogenními prvky rasovými a ideovými, jež na tento vývoj působily. Pokud se tyto prvky opíraly o ideologii nedemokratickou, popírající samu zásadu svobody, zavedly vývoj českého a slovenského národa na okraj katastrofy. Dějiny tak přecházejí v jakousi filosofii dějin, jež by měla být celému lidstvu výstrahou do budoucna.

Z této filosofie našich dějin vyzvedla pak vynikajícím způsobem profesorka Jeanne Hersch vázanost kultury na svobodu. Kultura je zevním projevem vnitřní svobody člověka. Ze svých zkušeností z anket Unesca zdůraznila, jak se ani pod sebekrutějším útlakem nedala v našich zemích udusit touha po svobodě. I když si čsl. oficiálové přisvojovali třeba dílo J. A. Komenského, prozrazovali tak nepřímou, jak je u nás zakouřena úcta k tomuto apoštolu svobody, nucenému už v XVII. století prožít svůj život a tvořit své dílo v exilu. Tak poselství, jež na Západ proniká z děl disidentů komunisty ovládaných zemí, je často mocnější než to, co vzniká na svobodném Západě, kde je hodnota svobody často nedoceněna, protože je samozřejmá, a kde se takto kultura vystavuje nebezpečí vyumělkované povrchnosti.

P. Georges Cottier projevil souhlas s tímto hodnocením a zdůraznil, jak vysoce mravné poučení přichází na Západ z Východu, kde z bolesti útlaku vzniká ryzost prožitku a mravnosti. Kultura je dobývání humanity; v tomto úsilí ke kvalitě myšlenky se musí družít mravní odvaha. Západní kultura je zbavena tyranů a snad proto mnohdy ztrácí neochvějnou vůli k udržení přísného mravního řádu, bez něhož je příští vývoj lidstva neuskutečnitelný.

Po těchto projevech následovala ještě krátká diskuse s některými z několika set přítomných, kteří zcela naplnili jednu z největších poslucháren nové budovy ženevské university. Všechny čtyři ženevské deníky, z nichž zejména Journal de Genève je čten v celé Evropě, věnovaly tomuto zasedání víc než půlstránkové referáty. Tak byla výrazně uctěna památka 28. října 1918 a zároveň připomenut boj za svobodu a svobodný kulturní projev, hodný důstojnosti člověka, který dnes svádí naše národy doma i v exilu. A právě to bylo cílem této mezinárodní manifestace, jež svou úrovní i svým mezinárodním zaměřením byla dosud nejvýznamnějším podnikem švýcarské skupiny SVU.

M. V.

Nový předseda Společnosti pro vědy a umění, Jan F. Tříška, jednohlasně zvolený valnou hromadou 9. sjezdu v Clevelandu, se narodil 26. ledna 1922 v Praze.

Absolvoval reálné gymnasium v Praze-Libni a po maturitě, protože české vysoké školy byly během německé okupace zavřeny, navštěvoval v letech 1941-42 obchodní akademii na Vinohradech. V lednu 1943 byl zatčen a ztrávil válku v nacistickém táboře Eisenachen. Po válce vystudoval práva na Karlově universitě v Praze.

Na jaře 1948 uprchl z Československa do Německa a odtud do Spojených států, kde 28. října 1948 vstoupil na právnickou fakultu Yaleské university. Po ukončení studia v Yale vystudoval politické vědy na Harvardské universitě a nastoupil učitelskou dráhu.

Během své pedagogické kariéry přednášel na Harvardské universitě, University of California, Berkeley, Cornellově universitě a od roku 1960 je řádným profesorem politických věd na Stanfordově universitě.

Jeho žena, Američanka rozená v Kalifornii, je učitelkou angličtiny na střední škole a oba synové studují na Stanfordově universitě.

Jan F. Tříška je autorem a spoluautorem dvanácti knih, redigoval dvě monografické řady, napsal přes padesát odborných článků a trvale působí v několika edičních radách.

Je členem a funkcionářem mnoha profesionálních organizací amerických i mezinárodních. Byla mu přiznána řada výzkumných dotací a udělena vědecká uznání.

Skupina SVU v New Yorku

Před čtyřiceti léty na Boží hod vánoční zemřel Karel Čapek. Místní skupina SVU opět s Národním svazem žen vzpoměly tohoto výročí přednáškou Čapkova intimního přítele Dr. Karla Steinbacha. Přes nepříznivé počasí byl sál Freedom House nabitý do posledního místečka. Byl to okouzlující večer. Díky Dr. Steinbachovi oživil posluchačům celý Čapek, soucitný, křehký ale také bojovný vlastenec, zděšený, když pozoroval, jak se pod nástupem hitler-

ismu propadá v Evropě nejen demokracie, ale také věrnost, čest, dodržování spojeneckých smluv, a jak triumfuje zrada, alibiismus a cynismus. Přišel Michov, Čapkovo bolestné umírání a předčasný konec. Dr. Steinbach připoměl nejen velkého autora, ale ovzduší první republiky, Čapkovo manželství s Olgou Scheinpflugovou, styky s presidentem Masarykem, pátečníky, přátelství s Peroutkou a básníky Fráňou Šrámkem a Otakarem Březinou. Steinbach z paměti citoval, přednášel verše Šrámkovy, četl dvě Čapkovy povídky s rutinou a citem, s jakými se zřídka setkáváme. Nakonec bouřlivý, zasloužený potlesk.

IN MEMORIAM

Ve washingtonském predmestí Rockville, Md zemřel dne 21. listopadu 1978 ve věku 67 let člen SVU Milan deLany. Narodil se v Africe v oblasti Kilimandžaro, kde jeho otec působil jako evangelický misionář. V posledních letech působil Milan deLany ve Spojených státech jako odborník v africkém jazyku svahilštině, ale také jako luteránský farář. Obstarával pro české a slovenské krajany ve Washingtoně a v okolí oblíbené a hojně navštěvované bohoslužby. Hovořil velmi dobře česky, ačkoliv nikdy nebyl v Československu. Před časem o něm přinesly pražské Kostnické listy článek, v němž se s pochvalou zmínily o tom, že svými mezikonfesijními bohoslužbami usiluje o udržení českého a slovenského sverázu mezi krajany v Americe.

U P O Z O R N E N I E

Správy SVU a Tlačová služba majú novú adresu

Upozorňujeme našich čitateľoví spolupracovníkov a prispievateľov, že počnúc januárom 1979 sa mení adresa i redakcia SPRÁV SVU. Zároveň sa mení aj vedenie TLACOVEJ SLUŽBY SVU.

Redigovaním Správ SVU a zároveň aj vedením Tlačovej služby SVU bol poverený po vzájomnej dohode s predsedníctvom Spoločnosti Dr. Jaroslav Pecháček.

Prosíme našich spolupracovníkov a prispievateľov, aby svoje príspevky, listy a správy posielali na adresu:

ZPRÁVY SVU
c/o Dr. J. Pecháček
84-09 60th Rd.
ELMHURST,
New York, 11373

Vedenie Spoločnosti pre vedu a umenie zároveň ďakuje za niekoľkoročnú nezištnú prácu doterajším redaktorom Správ SVU Jaromírovi Zástěrovi, Miroslavovi Dobrovodskému /Oravcovi/ a Zdeňke Vozárikovej, ako aj doterajšiemu vedúcemu Tlačovej služby SVU Pavlovi Pecháčkovi.

Veríme, že náš bulletin a tlačová služba pod novým vedením si získajú rovnaké porozumenie čitateľov, prispievateľov a celého členstva, aké prejavovali v minulosti.

PRESEDNÍCTVO SVU

Omlouváme se místním skupinám i členům SVU, kteří nám odevzdali informace o své činnosti, že jsme je nemohli uveřejnit v tomto posjezdovém čísle pro nedostatek místa. Napravíme to příště.

ADRESY SVU:

předseda: Dr. M. Rechcigl,
1703 Mark Lane, Rockville,
Md. 20852

generální tajemnice: Dr.
Věra Bořkovicová, 12013
Kemp Mill Road, Silver
Spring, Maryland, 20902

pokladník: Dr. F. Meissner,
8323 Still Spring Court,
Bethesda, Md. 20034

publikační komise: Dr. J.
G. Polach, 225 S. Pinora-
ma Dr. S.E. Washington,
D.C. 20021

prodej knih - SVU Books:
2067 Park Road, N.W. Wash-
ington, D.C. 20010

redakce Proměn: 3523 Ox-
ford Ave. Montreal, P.Q.
H4A 2N9, Canada

redakce Zpráv SVU: 6420
Birch Leaf Ct. Burke, Va.
22015

C. S. A. (ČESKOSLOVENSKÉ SPOLEKY V AMERICE)

*slavíte letošního roku 124 let své
činnosti jako nejstarší bratrské a
sestřinské podpůrné jednoty v
U.S.A., nabízí vám jedno z nej-
lepších a nejspolehlivějších lí-
vozních pojištění pro jednotlivce
i celé rodiny.*

**C. S. A.
P.O. Box 249 Berwyn
Illinois 60402
Telephone 795-5800
Area Code 312**

SVU News
2067 Park Road, N.W.
Washington, D.C. 20010

Second class postage
paid at Washington, D.C.

Return postage guaranteed